

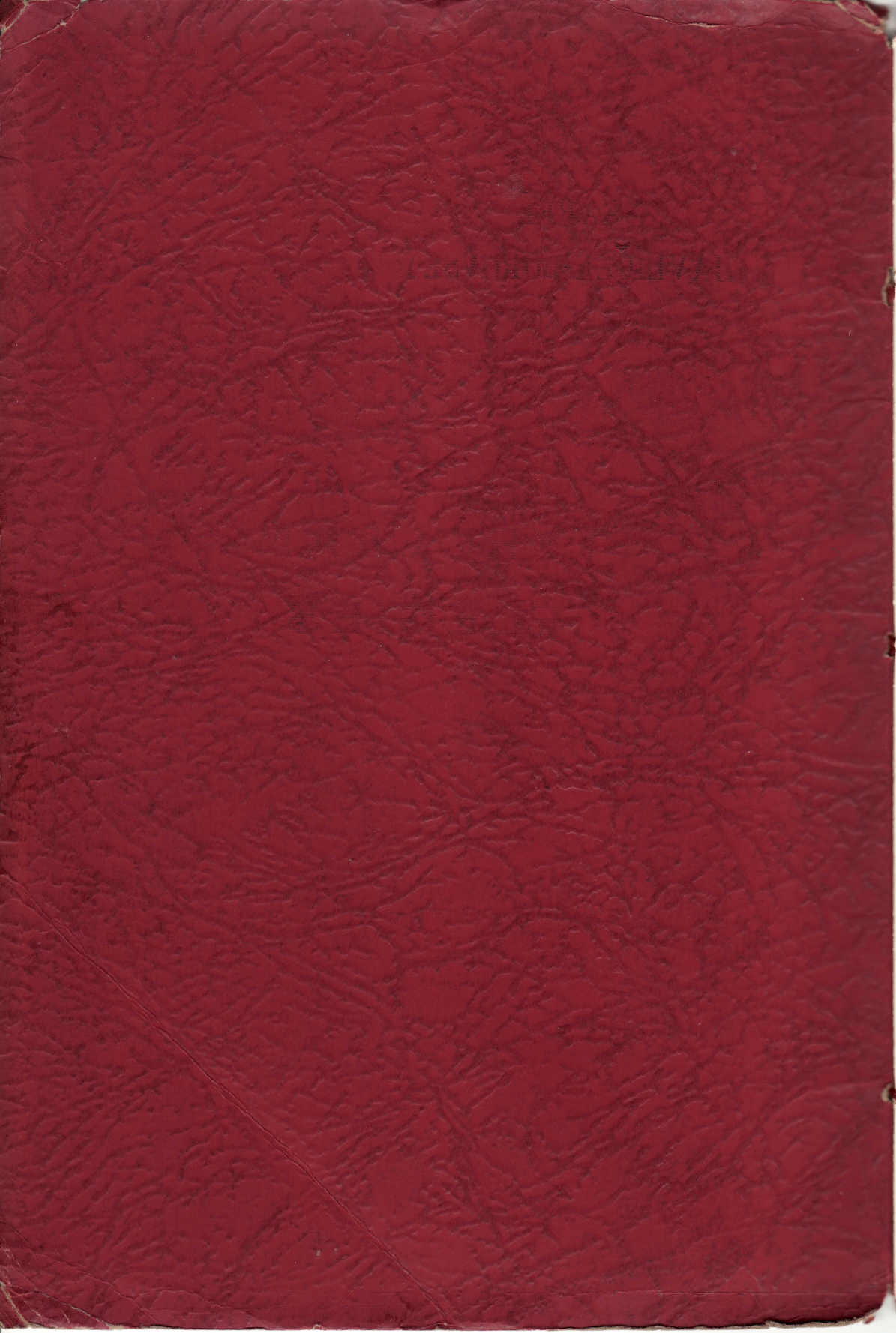
Ústř. knihovna fil. fak., Brno

I-34016

KARL
HAVLÍČEK-BOROVSKÝ

TYROLEAN
ELEGIES

F1.8
Havl

Knihovna FF MU Brno

2 5 7 8 5 0 0 2 6 9

Sam. Kolomelak
393 A(Č) 6
F1.8

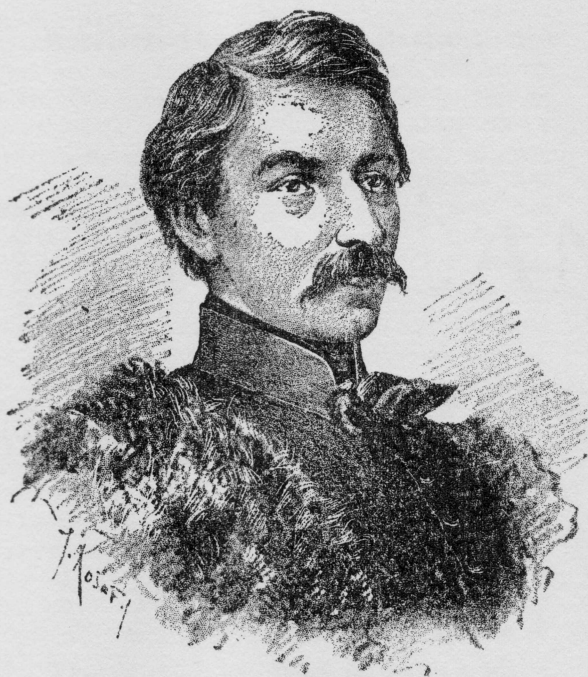
KAREL HAVLÍČEK-BOROVSKÝ.

TYROLEAN
EELEGIES.

Translated by Roderick Ginsburg.

W. E. B. DUBOIS
1868-1919

KAREL HAVLÍČEK-BOROVSKÝ.

20E 9982
20.-

KNIHOVNA KATEDRY
anglistiky a amerikanistiky
Filosofické fakulty Univerzity
J. E. Purkyně
BRNO, Arna Nováka 1

21.413

1-34016

ÚSTŘEDNÍ KNIHOVNA
FILOZOFICKÉ FAKULTY
UNIVERZITY J. E. PURKYNĚ

BRNO
~~22~~-269-85

201-

Karel Havlíček. (1821—1856.)

On Chicago's near southwest side, in the Douglas Park, stands a beautiful statue of a man whom the Czech nation came to regard as their hero and martyr and who within a brief space of time allotted to him has by his literary work contributed most efficiently towards the liberation of Czechs from the fetters of Austrian tyranny. Thus he became a direct precursor of the revolutionary movement for the Czech and Slovak independence which during the World War has culminated in the political and diplomatic activities of Professor T. G. Masaryk, since 1918 the first President of the newly created Czechoslovak Republic.

It is, indeed, not a mere coincidence that Masaryk ever since has maintained a very close and intimate relation toward the founder of Czech national journalism and the extraordinarily gifted poet. One of Masaryk's early writings, published in 1896, deals with the strong personality of Karel Havlíček who, both prior to and after the March revolution of 1848, fought many a gallant and victorious battle with the Austrian bureaucracy and the absolutist régime of the Vienna government for his ideals of the political awakening of the Czech nation, till he finally fell a victim to the stupidity of the Habsburg police and died, broken in heart and body, at the early age of 35 years.

Karel Havlíček was born October 31, 1821, in the village of Borová near the city of Přebyslava in Bohemia. After his graduation from the classical gymnasium in Německý Brod he went with his family to Prague where he enrolled in the University as student of philosophy and later on of Catholic theology; but having been dismissed from the school of divinity on account of his rather radical and advanced views he devoted all his energy to a literary career, and began to spend most of his time for a thorough study of Slavonic languages, especially of Russian

and Polish, and finally went to Russia as private tutor where he spent two years (1843 to 1844). A keen observer and analytical critic of the conditions in the land of czars, he soon abandoned his original russophile enthusiasm, but, at the same time, undertook an exhaustive study of the contemporary Russian literature and was deeply impressed by the lucid and vivid realism of Nikolaj Gogol of which he soon became the first herald in the Czech literature: as early as 1849 he translated Gogol's novel "Dead souls". After his return to Austria Havlíček was appointed editor of two papers "Pražské noviny" (Prague News) and "Česká včela" (Bohemian Bee) which under his able leadership from tame official organs were transformed into a liberal paper which soon became "the conscience of the whole nation" and the best critical and literary review of his time, respectively. Later, having left the editorship of the governmental papers, he became editor and publisher first of *Národní Noviny* (National News) which paper, although it was stopped by the Austrian government after several months, was properly considered the most popular mouthpiece of the politically awakened Czech nation, and later of "Slovan" which fearlessly fought against the hydra of reaction. But the Austrian government decided to break the indomitable spirit of Karel Havlíček, and in 1852 deported him to a very unhealthy spot in Tyrol, to a little village of Brixen where he contracted tuberculosis. When after three years, in 1855, he was allowed to come back to Bohemia, he found that in the meantime his beloved wife had died, and he himself was mortally ill. Unable to find any relief in his affliction, he died July 29, 1856 in Prague. His funeral, in spite of the severest reactionary measures of the absolutist regime of Bach, became an eloquent manifestation of love and admiration for the political martyr.

Havlíček was not only a political writer and publicist, he was also an unusually talented poet. His first attempts at poetry did not go beyond the pathetic and elegiac patriotism of his time, but soon, especially

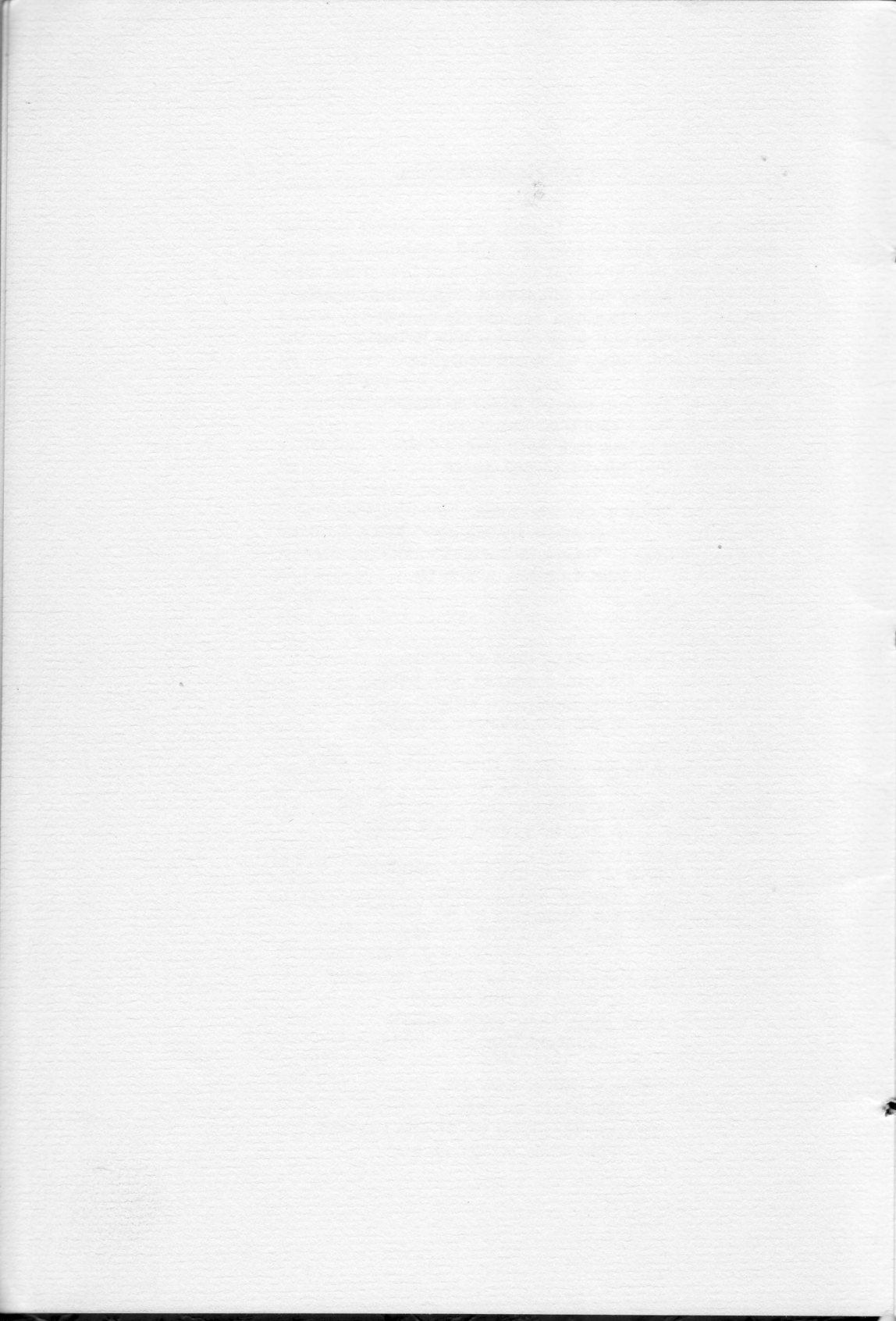
after his return from Russia, he discovered his real poetic vein. He became the most exclusive satirist, caricaturist and humorist in the Czech literature, who, perhaps with more accomplished skill than just before him the poet František Ladislav Čelakovský, found his quite individual style in a close imitation of the folk-song and who, as the greatest Czech critic F. X. Šalda, stresses, "very happily based his poetic intuition upon all its rythmical and logical possibilities of intonation and expression."

Besides a considerable number of sharp and witty epigrams Havlíček composed three longer poems of an imperishable value. First between 1848—1854 he wrote the brilliant satire of the Russian absolutism and religion, the "**Křest sv. Vladimíra**" (The Baptism of St. Vladimir) (translated into English by Ernest Altschul in Cleveland 1930), which first appeared in complete form 1870, fourteen years after its author's death. In 1852 were conceived and in 1860 and 1861 published in book form the "**Tyrolean elegies**", depicting in a half humoristic, half satirical mood Havlíček's deportation to his involuntary exile in Brixen. Although upon the surface there appears a light spirit of mockery and bravado, upon more intent listening we are able to discern some striking undertones of a sad and at times even desperate feeling. As third of the longer poems there was written in 1854 and published in 1870 "**Král Lavra**" (King Lavra) which in a popular form offers a version of the classical Midas story.

As a poet Havlíček broke with the oversweetened patriotic poetry of romanticism and laid the foundations of Czech literary realism which was brought to a perfection by Jan Neruda.

Dr. John J. Reichman.

I.

Shine fair moon-beam, shine but lightly
Through the cloudy height;
Tell me, how do you like Brixen?
Why so mean tonight?

Do not hurry; pause a little;
Don't go yet to rest,
Let me talk with you a little,
Listen to my quest.

That I am not local, moon-beam,
You know by my speech;
Not a "true and upright" native,
List to what I preach.

II.

I am from a land of music,
Where I played the horn,
And my music, in Vienna,
Woke the masters' scorn.

And since, when their work was over,
They wanted to rest,
One dark night they sent for me
A carriage with their best.

It was two hours past midnight,
Edging on to three,
When a gendarme at my bedstead
Said "good-day" to me.

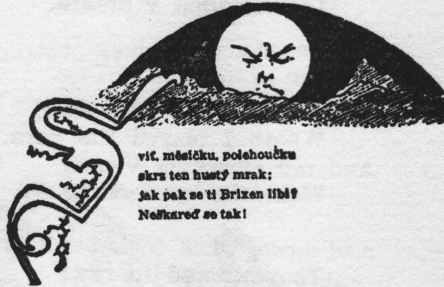
And with him the whole ensemble,
A court in full parade,
Gold upon their rigid collars,
'round their waists gold-braid.

"Mister editor, awaken,
Entertain no fear,
Though 'tis night, we are no robbers;
This what brings us here.

From Vienna, happy greetings,
 From Sir Bach — but this —
 Are you well? And this sealed letter
 He sends you with a kiss."

Even on an empty stomach
 I am most polite.
 "Pardon me, you royal servants,
 This shirt I wear at night."

But old Jack, my coal-black bulldog,
 Lacks all sense of mirth
 He knows "habeas corpus" only
 Through his English birth.

vit, měsíčku, polehoučku
 skrz ten hustý mrak:
 Jak pak se ti Brizan líbí?
 Neškared' se tak!

So he almost made a blunder,
 Broke a rule or two
 As he growled beneath the bedstead
 At the royal retinue.

But I threw at him a volume
 Of our monarchic laws;
 And he growled no more that evening
 Without any cause.

III.

I am used to rule and order;
 Since it was December,
 I put on my woolly stockings
 Aided by each member.

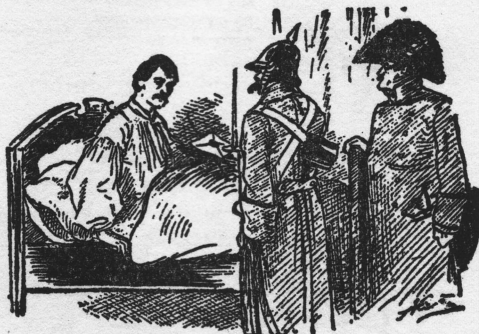
Afterwards I read the letter —
There 'tis on the shelf,
If you know official German,
Read it for yourself.

Bach advises as a doctor,
That the raw Czech air
Is not healthy, and 'tis better
That I move from there;

That the Czech clime is too sultry,
Full of steaming mists,
And ill smelling regulations,
Other ills he lists.

That is why he sent for me
A carriage in full haste,
That I travel as a state's guest,
With no time to waste.

And the gendarmes have instructions
How to urge and nudge
If in my known modest nature
I'd refuse to budge.

IV.

What could I do in this instance?
Since it was my way
To obey the well-armed gendarmes
And do as they'd say.

Dedera was also urging
That I should decide,
Else, at daybreak other townsmen
Too would want to ride.

And he told me that no weapons
Need I take along.
For, as ordered, they'd defend me
From all harm and wrong.

Further, that an incognito
I maintain at best,
Or the Czechs, intruding people,
Would give us no rest.

Dedera gave me some other
Well-meant wise advice,
To be followed by Bach's patients
At no added price.

Thus he coaxed me as a Siren,
And as in a trance,
I found shoes, took vest and frock coat,
First of all, my pants.

And the gendarmes with their horses
Stood before the hut,
"Patience have a while, my brothers,
Soon now we shall trot."

V.

But, old moon, you know these women,
Know them through and through,
Know what troubles man has with them,
What is best to do . . .

Many farewells you've witnessed,
In your secret way,
Bitterness of parting moments
You can best portray.

Mother, sister, wife and daughter,
Zdenka, little tot,
Stood about, all softly weeping,
O'er my bitter lot.

Though I am a seasoned cossack,
Tried in many frays,
Something gripped my chest that moment,
Something dimmed my gaze.

So I pulled my fur cap downward
Simulating cheer
Lest the gendarmes should discover
In my eyes a tear.

For the gendarmes, near the doorway,
Stood as guard, erect,
That the parting scene might have
An imperial effect.

VI.

Blares the bugle . . . wheels are rattling
Toward Iglau we ride,
To prevent our losing something
Gendarmes trot beside.

On the hill, the Borov Chapel
Stands alone and sad,
Looking at me through the forests:
"Is it you, my lad?"

Under me, your cradle rested,
 You were baptized too,
 Here I saw the aged vicar,
 Teach you all he knew.

Through the world I saw you wander
 With a faggot bright,
 Saw you cast before your people
 A jolly stream of light.

How the time has passed? I know you
 Now for thirty years . . .
 But my boy, what queerly monster
 At your side appears?"

VII.

As we rode through sleeping Iglau,
 Spilberg filled my mind,
 And past Lintz, but thoughts of Kufstein
 Seemed to wind and wind.

And not till we left old Kufstein
 Standing on our right,
 Did I see the Alpine country
 In a more pleasing light.

It's a foolish ride, dear fellow,
 When you know not where.
 The postillion's glad bugle
 Is a shammed affair.

Axle grease at every station,
And exchange of teams:
It were better if Vienna greased
And changed, it seems.

I discovered the good uses
Of the telegraph,
For it heralded our coming
In a lengthy paragraph.

The police, as a doting mother,
Everywhere we drove,
Was prepared for our coming
With a heated stove.

But lest I forget, at Budweiss
Where we stopped to dine,
Dedera bought four stout bottles
Of old Melnik wine.

Was it patriotic feeling,
Moved his thought and hand?
Or hoped he it was the Lethe
From my native land.

Melnik wine I've long forgotten
Drink Italian now,
But it seems same restless ferment
Is in both somehow.

VIII.

Now, dear moon, the elegy forgetting,
 Let us pass to a heroic vein
 For the story I will now narrate you
 Has a very diabolic strain.

There's a road from Reichenhall to Weidring,
 You know well the road I mean, perchance,
 This cannot be passed through simple passage
 Of a legal form of ordinance.

Cliffs and mountains reaching even higher
 Than the quarrels that 'twixt nations soar,
 And along the road a baseless abyss,
 Gaping as when army cannons roar.

Through the night as dark as church, our mother,
 Down the hill we ride, a wink-like feat;
 Vainly Dederer shouts: "Hold the horses!"
 No one's in the seat.

Our carriage creaks; wild are the horses;
 Devil drives them over hill and plain,
 While the driver somewhere round the hillside
 Lights his pipe again.

Steep the road, inclined as a church steeple,
 As an arrow, glides our coach o'er this,
 Perhaps planning to intern us yonder
 In the deep abyss.

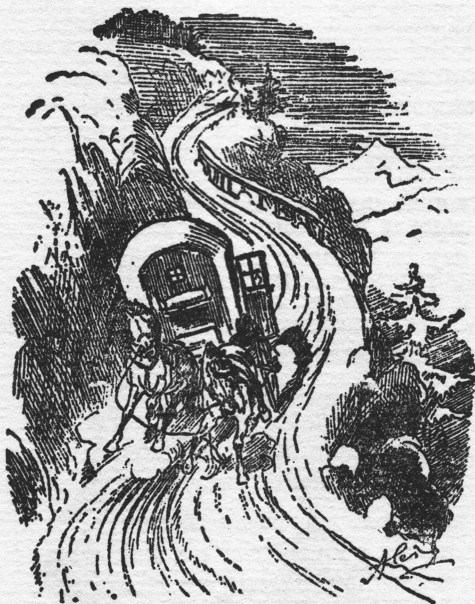
Ah, for me it was a pleasant moment,
 For in life I know no such delight
 Than to see our glorified policemen
 Trembling with fright.

I recalled then — for I read the Bible —
Jonah's sad, but necessary fate,
When from off the boat he was ejected
The stormy seas to sate.

"Let us toss a lot", I said. "Among us
Is a sinner worthy of reproach,
And to pacify the skies, this sinner
Must leap from out the coach."

I no sooner spoke, behold the gendarmes
Without waiting burdened souls to pry,
Penitently breaking through the doorway,
Out the coach they fly.

Oh you ages, topsy turvy ages,
In the ditch the guards lie upside down,
While the equipage with its delinquent
Rides alone to town.

Oh you powers, topsy turvy powers,
You who would lead nations by a rope,
While you're helpless, with a team of horses
Without reins, to cope.

Without driver, without reins, sheer darkness,
At my side a gulf that steeper grows,
Thus alone I galloped in the carriage
As the Alp wind blows.

Should I fear to trust my Fate and body
To a team of horses, run-away?
What can happen to an Austrian subject
That is worse, I pray?

In my head but coolest resignation,
'twixt my lips a smoking hot cigar,
Faster than a Russian Czar I landed
At the post, not far.

As a delinquent most exemplary
Then without protection I have dined,
Ere the guards with skinned and bloody noses
Limped in from behind.

I slept well in Weidring, but the gendarmes
Spent a most uncomfortable night,
Rubbed with alcohol their backs and noses,
Easing thus their plight.

And here ends my lengthy, truthful epic,
To which I have added not a drop,
To this day in Weidring you can hear it,
From Postmaster Dahlrupp.

IX.

Finally we came to Brixen
With no further worry,
And they gave Dederer, for me
Receipt in a hurry.

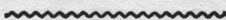
And to Czech, this piece of paper
They returned because
Here, the double-headed eagle
Holds me in his claws.

Gendarmes and a district ruler
In this barren area,
They gave me for guardian angels
In this Siberia.

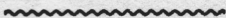

KAREL HAVLÍČEK-BOROVSKÝ.

TYROLSKÉ
ELEGIE.

PŘELOŽIL OLDŘICH GINSBURG.

1832. Brixen 20
6

~~Brixen~~ Tyrolská elegie
~~zastavení pamětníku v Brixenu zrušeného~~
Složí H. B.

I.

Svit měřičů polchořičů
Skryt ten hustý mrak,
Tak ráu se to Brixen líbí? -
Neřekně se tak!

Neprosněš, rozstav se.
Nehodí se ti spat:

Abych s tebou jen chvilinku mohl
Disunnovat.

Nejsm zdejší, miš měřičů!
Tot' znáš podle kříků:
Nětřicej, nesem snům iud' bratřem,
.Jsem zde jen ve cvicem

Snímek Havlíčkova rukopisu "Tyrolských elegií".

Několik poznámek úvodem.

Anglickým překladem Havlíčkových satirických "Tyrolských elegií" česká Amerika platí duchu nesmrtelného českého žurnalisty další splátku na dluh, kterým je mu dosud povinna.

První splátku splatila česká Amerika zakladateři moderní české žurnalistiky v červenci 1911 postavením důstojného pomníku v chicažském Douglas Parku z podnětu zesnulého českoamerického národního nadšence Josefa Anděla. Platí-li dnes svým anglickým přebásněním politické Havlíčkovy satiry překladatel Oldřich Gínsburg další kulturní splátku, nemůžeme v tom spatřovat pouze povinnou poklonu vyloženě talentovaného tlumočnicka Tyrolských elegií genu Havlíčkovu. V počínu tomto vidíme též třeba bezděčnou a ani snad překladatelem nezamýšlenou obranu proti názorům těch, kteří už v době postavení Havlíčkova pomníku v Chicagu poukazovali na to, že by bylo bývalo vhodnějším postavit před zraky Ameriky některou markantnější postavu z našich dějin, která jest významu světovějšího.

Musíme si zde přece stále uvědomovat onu naprosto nezvratnou skutečnost, že je to v prvé řadě a téměř jedině náš český a slovenský tisk a naše žurnalistika, ať už její úroveň, snahy a tendence právem či neprávem kritisuje, která nás v této zemi drží jakž takž pohromadě. Je to však přes to přese všechno jenom a jedině tištěné české a slovenské slovo, které nás zde dosud pojí a vždycky pojilo v tavicí peci stoprocentního amerikanismu. A bylo tedy proto jedině jakýmsi podvědomým a logickým činem naší krajanské Ameriky a výsledkem třeba dosud nikým zde nevydaného jakéhosi "Ducha Národních Českoamerických Novin", že naši obětaví vlastenci staví zde v Americe důstojný pomník, který byl mistrným tvůrcem českého žurnalistu u nás za oceánem.

A bylo to i docela na místě, že postavením pomníku v Douglas Parku právě Havlíčkovi, ukázali jsme a ukazujeme i ostatním Američanům, že měli jsme za oceánem ve staré vlasti geniálního zakladatele moderního českého novinářství a při tom současně muže tak ryzího, nepoddajného a neprodejného charakteru, jakých sama veliká země hvězdnatého praporu měla velmi pořídku.

Jako byly svého času kritické námitky proti Havlíčkovu pomníku, stejně tak vyskytnou se bezpochyby názory, že mohl překladatel sáhnout někam jinam do bohatého dnes zdroje modernější české poesie. Překlad "Tyrolských elegií", napsaných Havlíčkem v Brixenu zrovna před 80 léty, bude se snad zdát leckomu trochu nečasovým a pro mladou českou Ameriku nevhodným i když je zde možno se odvolávat na 80leté jubilem jejich vzniku.

Ať dnes i naše česká a slovenská mládež v Americe, pokud aspoň její inteligentnější část se bude o tento anglický překlad Havlíčka zajímat — a o to, aby se oň zajímala se jistě přičiní uvědoměli rodiče a hlavně vychovatelé našeho dorostu na školách — učiní si aspoň přibližně správnou představu o významu muže žulového charakteru, který směle — i když jeho činnost a působení promítneme do užšího rámce českých zemí starého Rakouska — snese přirovnání s největšími duchy americké historie. Ať naše mládež zví, že to byl muž, před jehož britkým pérem chvěla se velká absolutistická monarchie starého Rakouska, která z obavy před strhující mocí jeho péra musila spoutat Havlíčkova genia v zapadlém tyrolském hnízdě Brixenu. Ať naše mládež zví, že ani ta nejlítější persekuce a žalářování v Brixenu nezlomila nepoddajného ducha a charakter českého genia, který na výsměch a na vzdory vídeňské persekuce píše v Brixenu Tyrolské elegie a Křesť sv. Vladimíra a brzy na to tato palčivá politická satira v tisíci a tisíci opisech po tají koluje z ruky do ruky v utlačované vlasti.

Opravdu švihně z básněný anglický překlad Tyrolských elegií se svým přiléhavým rytmem i rýmem bude jistě vřele přijat naší veřejností. A s jistým zadostiučiněním bude jistě přijat i v naší staré vlasti,

kde interesovaní činitelé literární s živým zájmem sledují činnost talentovaného překladatele Oldřicha Ginsburga, který současně s tímto překladem vydává také anglický překlad Máchova Máje, čin, který můžeme směle hodnotit jako jednu z nejradostnějších událostí literárních událostí naší české Ameriky během posledních let.

Překladatelská činnost Ginsburgova, jež s takovým mladistvým nadšením zahájena byla letošního roku překladem Vrchlického epické básně Satanelly, znamená opravdové plus na úhuru anglických překladů české básnické literatury, kterých máme ke škodě naší prestiže v moři amerického elementu stále tak poskrovnu oproti četným anglickým překladům z jiných literatur. Každý náš uvědomělý našinec přeje jistě překladateli do další práce z plna srdce úspěch a zdar na tomto velmi záslužném poli.

J. A. Hilgert.

I.

Sviť, měsíčku, polehoučku
skrz ten hustý mrak;
jak pak se ti Brixen líbí?
Neškared' se tak!

Nepospíchej, pozastav se,
nechod' ještě spat,
bych si s tebou jen chvílenku
moh' diškurírovat.

Nejsem zdejší, můj měsíčku!
to znáš podle křiku;
neutíkej, nejsem "treu und bieder",
jsem zde jen ve cviku.

II.

Jsemť já z kraje muzikantů,
na pozoun jsem hrál,
a ten pořád ty Videňské pány
ze sna burcoval.

By se po svých těžkých pracech
hodně vyspali,
jednou v noci kočár policajtů
pro mne poslali.

Dvě hodiny po půl noci
když na třetí šlo,
tu mi dával žandarm u postele
šťastné dobrýtro.

Se žandarmem slavný ouřad
celý v parádě,
pupek kordem pevně ovázaný,
zlato na krágle.

"Vstávají, pane redaktor,
nelekají se,
jdeme v noci, nejsme však zloději,
jenom komise.

Od všech z Vídně pozdravení,
pan Bach je líbá,
jsou-li prý zdráv? a tuhle to psaní
po nás posílá."

Já jsem i na lačný život
vždycky zdvořilý:
"Odpust slavná císařská komise,
že jsem v košili."

Ale Džog, můj černý buldog,
ten je grobián,
na "habeas corpus" tuze zvyklý —
on je Angličan.

Málem by byl chlap přestoupil
jeden paragraf,
již na slavný ouřad zpod postele
ud'ál: Vrr, haf, haf!

Hodil jsem mu tam pod postel
říšský zákonník;
dobře, že jsem měl ten moudrý nápad,
již ani nekvik.

III.

Občan zvyklý na pořádek —
bylo to v prosinci —
především jsem si obul punčochy
v slavné assistenci.

Pak jsem teprv četl psaní —
však to tuhle mám;
rozumíš-li ouřední němčině,
přečti si jej sám!

Bach mi píše jako doktor,
že mi nesvědčí
v Čechách zdraví, že prý potřebuju
změnu povětrí;

že je v Čechách tuze dusno,
horké výpary,
mnoho smradu po té oktrojírce,
lidé nezdraví.

Že on tedy schválně pro mne
kočár sem poslal,
abych se na státní outraty
na cestu vydal.

A žandarmům že nařídil,
ať mne hodně nutí,
kdybych nechtěl ze skromnosti přijmout
jeho nabídnutí.

IV.

Což je dělat? že pak musím
hloupý zvyk ten mít,
že nemohu žandarmům s flintami
pranic odeprít!

Dedera mne také nutil,
abych jel jen hned,
že by chtěli Brodští, až se zbudí,
třeba s námi jet.

Pravil mi, že nemám s sebou
zbraně žádné brát,
neb že oni mají nařízení
mne ochraňovat.

Že mám též, pokud jsem v Čechách,
inkognito jet,
sic nám dají dotíraví lidé
hrůzu komis hned.

Ještě mi dal pan Dedera
více moudrých rad,
dle nichž se Bachovi pacienti
mají spravovat.

Tak mne vábil jak Siréna,
až jsem obul boty,
oblík' vestu, kabát, pak i kožich,
dříve však kalhoty.

Koně a žandarmi stáli
dávno před domem:
"Milí braši! maličké strpení,
hned již pojedem!"

V.

Ó, měsíčku, však ty ženské
dobře znáš a víš,
jaký s nimi člověk na tom světě
často mívá kříž.

Také's mnohého loučení
tajným svědkem byl,
ty znáš líp než každý novelista
hořkost těchto chvil.

Matka, žena, sestra, dcerka,
malá Zdenčinka,
stály okolo mne v tichém pláči
hořká chvílka.

Já jsem sice starý kozák,
v pŭtkách tužený,
tenkrát jsem měl trochu těsná prsa
a zrak zkalený.

Vtisknul jsem si poděbradku
silně do čela,
aby se těm policajtům slza
nezablýštěla,

neb ti všichni blíže dveří
posud stáli stráž,
aby měla tato smutná scéna
císařskou stafáž.

VI.

Trubka břeští, kola hrčí,
jedem' k Jihlavi;
vzadu, abychom nic neztratili,
klušou žandarmi.
Ten Borovský kostelíček
stojí na vršku,
skrze lesy smutně na mne hledí
"Jsi to, můj hošku?"

Podě mnou je tvá kolébka,
já tě viděl křtít,
starému vikáři ministrovat,
pilně se učit.

Táhnout světem na zkušenou,
pak s pochodní jít,
naší chasy plamenem veselým
na cestu svítit.

Vidíš, jak ty roky plynou,
znám tě třicet let . . .
Ale, chlapče! jaké to obludy
vidím s tebou jet?"

VII.

Když jsme jeli přes Jihlavu,
měl jsem Špilberk v mysli,
a za Lincem myšlenky na Kufštein
z hlavy mi nevyšly.

Teprva když jsme nechali
Kufštein v pravo stát,
začla se mi alpejská krajina
příjemnější zdát.

Hloupá jízda, milý brachu,
když se neví kam:
veselé troubení postilionů
jest jen bídný klam.

Všude kolomaz a všude
přepřahovali:
kdybyste radš ve Vídni přepřáhli
a namazali! —

Telegraf je přece jenom
hezký vynález,
ten před námi všude, než jsme přišli,
ohlášení nes,

by nám mohla policie,
starostlivá máti,
všude, dříve než tam dojedeme,
kamna rozezhřáti.

Nesmím ale zapomenout
Budějovice,
tam Dederer koupil mělnického
čtyři lahvice.

Či-li se v něm vlastenecké
hnuly myšlénky?
či-li doufal, že to pro mne bude
Léthe na Čechy?

Mělnické jsem dávno dopil,
piju vlaské zas;
ale zdá se, že je v obou stejný,
nepokojný kvas.

VIII.

Ted', měsíčku, nechme elegie
a přejděme v heroický tón,
neboť, co ti chci teď vypravovat,
to byl čertův shon.

Cesta z Reichenhallu do Weidringu
ty ji musíš také dobře znát,
ta se nedá žádnou ordonancí
přeoktrojovat.

Hory, skály ohromnější ještě
než jest hloupost mezi národy,
vedle cesty propast bezdná jak
držka armády.

Temná noc, jak naše svatá církev,
a my jedem s kopce jako mžik;
darmo křičí Dederá: "Drž koně!"
prázdný je kozlík.

Kočár praští, a koně ve větru,
již je d'ábel horem pádem nese,
a postilion někde tam za kopcem
do dýmky si křeše.

Dolů jako s věže cesta plytká,
vůz jak šipka klouže hý a hat,
snad nás hodlá někde do propasti
internírovat.

Ach, to byla pro mne chutná chvílka.
neboť neznám žádnou větší slast,
mězli vidět slavnou policii
ouzkostí se třást.

Napadnul mi — jsemť já čtenář bible
o Jonáši smutný příběh ten,
jak jej z loďky k utišení moře
vyhodili ven.

"Metejme los", pravím, "mezi námi
musí někdo velký hříšník být,
a ten k usmíření nebe musí
z vozu vyskočit."

Jen to vyřknu, ejhle! policajti
ani svědomí nezpytovali
a kajícně vyrazivše dvířka,
z vozu vyskákali.

Ach, ty světe, obrácený světe!
vzhůru nohama ve škarpě leží stráž,
ale s panem delikventem samým
kluše ekvipáž.

Ach ty vládo, převrácená vládo!
národy na šňůrce vodit chceš,
ale čtyřmi koňmi bez opratí
vládnout nemůžeš!

Bez kočího, bez opratí, po tmě,
u silnice propast místo škarpy;
tak jsem cválal sám a sám v kočáře
jako vítr s Alpy.

Svěřiti svůj život také jednou
koňům splašeným se já mám bát?
občan rakouský? což se mi může
horšího již stát?

Tak jsem s chladnou resignací v hlavě,
v hubě ale vřelou cigáru,
čerstvěj než cár ruský přijel k poště
v dobrém rozmaru.

Tam jsem zatím — mustr delikventů —
bez ochrany povečeřel hezky,
než za mnou stráž s odřenými nosy
přiklusala pěšky.

Já spal dobře, ale policajti
měli noc ve Weidringu zlou:
mazali si špiritusem záda,
nosy arnikou.

Tu jest konec této epopeje,
k níž jsem nepřibánil ani chlup,
podnes ti to poví ve Weidringu
pošt mistr Dahlrupp.

IX.

Přijeli jsme do Brixenu
bez vší turbací;
krajská vláda dala Dederovi
na mne kvitanci.

Místo mne ten kus papíru
vrátili do Čech;
mne zde černý dvouhlavý orel
drží v klepetech.

Krajskou vládu, podkrajského
žandarmerii,
ty mi dali za anděly strážce
v té Siberii.

